

Otvorené dáta a ochrana osobných údajov

Bratislava, 28. jún 2018

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Otvorené dáta a ochrana osobných údajov

Obsah

- Otvorené údaje
- Strategické dokumenty vrátane legislatívnych noriem
- Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy (Uznesenie vlády SR č. 346/2017)
- Portál data.gov.sk
- Ochrana osobných údajov

➤ Otvorené údaje

Otvorené údaje sú dáta, ktoré môžu byť voľne použité, znovu použité alebo distribuované každým, za známych a rovnakých podmienok, na komerčný aj nekomerčný účel, dostupné v otvorených formátoch umožňujúcich jednoduché strojové spracovanie.

➤ Princíp otvorených údajov

Základným princípom pre zverejňovanie otvorených údajov je sprístupňovanie všetkých údajov verejnej správy, ktoré nie sú utajené alebo inak chránené a ich publikovanie alebo sprístupňovanie nie je obmedzené osobitným predpisom.

Otvorené dáta a ochrana osobných údajov

Princíp Otvorených údajov

Sú verejné

Všetky údaje povinných osôb sú verejné, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Sú prístupné

Otvorené údaje sú k dispozícii pre zobrazovanie, indexovanie, prehľadávanie a stiahnutie v celku.

Sú úplné

Otvorené údaje sú prezentované tak, že od okamihu, ako boli zaznamenané neboli preorganizované, adaptované, filtrované alebo inak pozmenené.

Sú bez technologických obmedzení

Formáty majú byť strojovo spracovateľné, t.j. údaje sú primerane štruktúrované pre automatizované spracovanie.

Sú nediskriminačné

Nesmú existovať žiadne obmedzenia na poskytovanie údajov, napr. v zmysle poskytnutia len určitej skupine.

Princíp Otvorených údajov

Sú opakovane použiteľné

Otvorené údaje sú k dispozícii s otvorenou licenciou, ktorá nekladie obmedzenia pre ich akékoľvek použitie.

Sú popísané

Otvorené údaje sú úplne popísané.

Sú včasné

Otvorené údaje musia byť k dispozícii tak rýchlo ako je len možné s ohľadom na zachovanie hodnoty údajov.

Majú správcu

Existuje známe a dostupné kontaktné miesto alebo "dátový kurátor" pre poskytovanie pomoci pri používaní údajov.

Strategické dokumenty

- Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky
- Strategická priorita Otvorené údaje
- Strategická priorita Manažment údajov
- Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy (Uznesenie vlády SR č. 346/2017)
- Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike na roky 2017 – 2019 (Uznesenie vlády SR č. 104/2017)
- Koncepcia riadenia informatizácie verejnej správy
- Aktualizovaná metodika projektového riadenia projektov informatizácie verejnej správy

Legislatívne normy

- Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám
- Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 - GDPR
- Osobitné zákony k citlivým, utajovaným a osobným údajom
- Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon
- Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy
- Výnos Ministerstva financií SR č. 55/2014 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy
- Zákon o údajoch (pripravovaný v zmysle Uznesenia vlády SR č. 104/2017)

Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy

Materiál bol vypracovaný na základe plnenia úlohy B.11 Uznesenia vlády SR č. 104/2017. Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy bola predložená a schválená vládou SR dňa 24. júla 2017. Opatrenia spomenuté v Stratégii boli premietnuté do Uznesenia vlády SR č. 346/2017.

Materiál sa skladá z dvoch hlavných častí:

- **Stratégia** - definuje rámec kľúčových oblastí a postupov pre verejnú správu
- **Akčný plán** - definuje opatrenia, zodpovedné subjekty a termíny.

Stratégia a akčný plán prístupnosti a používania otvorených údajov verejnej správy

➤ **Vízia**

- * Zverejňovanie údajov verejnej správy

➤ **Ciele stratégie**

- * Dosiahnuť komplexný pokrok v téme otvorených údajov – verejná správa
- * Zlepšiť dostupnosť údajov verejnej správy vo forme otvorených údajov – verejnosť a verejná správa
- * Zvýšiť dynamiku a prínos dátového hospodárstva – verejnosť, start-upy, organizácie výskumu a vývoja

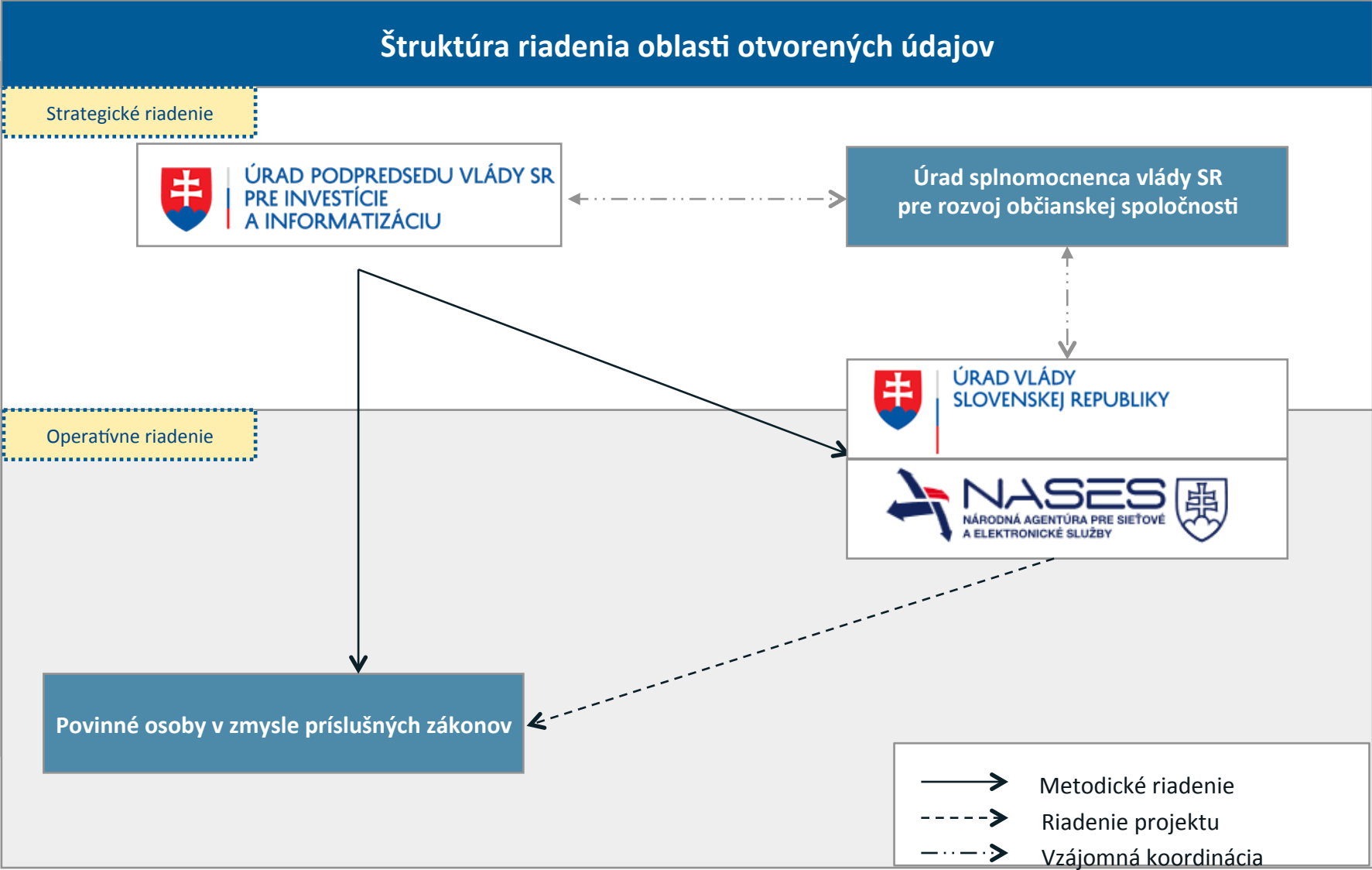
Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy

Hlavné úlohy Uznesenia vlády SR č. 346/2017:

- Publikovanie dát
- Kvalita dát
- Používanie licenčného rámca pre otvorené údaje
- Zabezpečiť ochranu dôverných štatistických údajov
- Diskusné fórum ku každému datasetu na portáli data.gov.sk
- Prostredie pre spätnú väzbu od používateľov datasetov
- Kontaktná osoba
- Metodiky / legislatívne normy
- Aktivity (hackathon, súťaže, školenia)

Otvorené dáta a ochrana osobných údajov

Organizačné zabezpečenie a podpora pre verejnú správu

- **Operačný program Informatizácia spoločnosti**
  - * Projekt Elektronické služby Úradu vlády SR – eDemokracia a otvorená vláda
  - * Portál data.gov.sk

- **Pre používateľov**
  - * Katalóg datasetov vrátane metadát
  - * Prístup k údajom prostredníctvom API a formátov
  - * Nástroje pre základnú prezentáciu údajov
  - * Podpora komunikácie s používateľmi
  - * Žiadosti o sprístupnenie údajov
  - * Evidovanie aplikácií používajúcich otvorené údaje

➤ **Operačný program Informatizácia spoločnosti**

- * Projekt Elektronické služby Úradu vlády SR – eDemokracia a otvorená vláda
- * Portál data.gov.sk

➤ **Pre poskytovateľov**

- * Transformácia formátov a štruktúr údajov
- * Ukladanie údajov, ich publikácia a riadenie súvisiacich kapacít
- * Zaistenie súladu, najmä so štandardmi ISVS a licencie na používanie údajov
- * Poskytovanie poradenstva
- * Podporná aplikácia pre prácu s otvorenými údajmi

Zabezpečenie plnenia cieľov Stratégie a akčného plánu sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy

- **Operačný program Integrovaná infraštruktúra**
  - * Technologické zabezpečenie

- **Operačný program Efektívna verejná správa**
  - * Zabezpečenie ľudských zdrojov
  - * Tvorba metodík
  - * Aktivity (školenie, hackathon)

Ochrana osobných údajov

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov – GDPR

- **Uplatňuje sa od 25. mája 2018**
- **Priamo záväzné a aplikovateľné v jednotlivých členských štátoch**
- **Vyžaduje zosúladenie vnútroštátneho právneho poriadku**

Ochrana osobných údajov

Desatoro GDPR

- Povinnosť oznamovať porušenie ochrany osobných údajov
- Zmenené podmienky na nomináciu tzv. zodpovednej osoby
- Zvýšenie pokút na likvidačnú úroveň
- Prísnejšie podmienky na poskytovanie súhlasu pri spracovávaní osobných údajov
- Nové právo „byť zabudnutý“
- Nová povinnosť „privacy by desing and by default“
- Nové právo „na prenosnosť údajov“
- Prísnejšie pravidlá pre sprostredkovateľov
- Nové pravidlo „one-stop-shop“
- Zmeny pri prenosoch osobných údajov do zahraničia

Ochrana osobných údajov

Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- Uplatňuje sa od 25. mája 2018

Tento zákon upravuje:

- Ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným spracúvaním ich osobných údajov
- Práva, povinnosti a zodpovednosti pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb
- Postavenie, pôsobnosť a organizáciu Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky

Ochrana osobných údajov

➤ Osobné údaje

Pojem osobné údaje vymedzuje Zákon o ochrane osobných údajov v § 2 ako údaje týkajúce sa **identifikovanej fyzickej osoby** alebo **identifikovateľnej fyzickej osoby**, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora, iného identifikátora, ako je napr. **meno, priezvisko, identifikačné číslo, lokalizačné údaje alebo online identifikátor**, alebo na základe jednej alebo viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú identitu, fyziologickú identitu, generickú identitu, psychickú identitu, mentálnu identitu, ekonomickú identitu, kultúrnu identitu alebo sociálnu identitu.

Ochrana osobných údajov

Vymedzenie základných pojmov

➤ **Prevádzkovateľ**

Každý, kto sám alebo spoločne s inými **vymedzí účel** a prostriedky spracúvania osobných údajov a spracúva osobné údaje vo vlastnom mene

➤ **Zodpovedná osoba**

Osoba určená prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom, ktorá plní úlohy podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov

➤ **Oprávnená osoba**

Každá osoba, ktorú zodpovedná osoba poučí o tom ako nakladať s osobnými údajmi v zmysle GDPR

Ochrana osobných údajov

Základné povinnosti prevádzkovateľa

- Prijat' **technické, organizačné a personálne opatrenia** na preukázanie spracúvania osobných údajov v súlade s legislatívou
- Zavedenie primeraných postupov ochrany osobných údajov
- Povinnosť pravidelne preverovať trvanie účelu spracovania osobných údajov a po jeho splnení bezodkladne zabezpečiť **výmaz osobných údajov**
- Zabezpečiť vyradenie registratúrneho záznamu, ktorý obsahuje osobné údaje

Ochrana osobných údajov

Základné povinnosti zodpovednej osoby

- Kontaktné miesto pre dotknuté osoby, pre dozorné orgány ako aj odborné poradenstvo
- Poskytovanie poradenstva a informácií v oblasti ochrany osobných údajov
- Monitorovanie súladu práv a povinností v oblasti ochrany osobných údajov
- Zvyšovanie povedomia v oblasti ochrany osobných údajov

Ochrana osobných údajov

Práva a povinnosti oprávnenej osoby

- Zodpovednosť v rámci svojich kompetencií za bezpečnosť a zákonnosť pri spracúvaní osobných údajov
- Nemožnosť použiť osobné údaje pre vlastnú potrebu a bez súhlasu prevádzkovateľa informačného systému nemožnosť zverejniť ani nikomu poskytnúť resp. sprístupniť osobné údaje
- Dodržiavanie technických, organizačných a personálnych opatrení prevádzkovateľa na zabezpečenie ochrany osobných údajov

Ochrana osobných údajov

Aké sú dôsledky GDPR pre Otvorené údaje?

Existuje stále nesúlad v tom, ako ochrániť údaje tak, aby otvorené údaje sledovali rovnaký cieľ. Niektoré vyjadrenia zastávajú názor, že GDPR je kontroverzný voči konceptu **Otvorených údajov**. **GDPR sa zaoberá výhradne osobnými údajmi.**

Jediná situácia, keď GDPR priamo ovplyvňuje otvorené údaje nastáva, keď otvorené údaje obsahujú osobné údaje. Podľa GDPR európski občania musia poskytnúť jasný a výslovný súhlas na spracovanie svojich osobných údajov. Preto nie je možné zverejniť žiadne osobné údaje bez súhlasu dotknutej strany.

Ochrana osobných údajov

Aké sú dôsledky GDPR pre Otvorené údaje?

Výnimky, kedy je možné zverejniť osobné údaje:

- **Anonymizácia** údajov - proces odstránenia osobne identifikovateľných informácií z údajov. Preto sa tieto údaje už nemôžu označovať ako "osobné údaje" a nepodliehajú ochrane podľa GDPR. Zabezpečením transparentnosti spracovania osobných údajov, prísneho dodržiavania ochrany GDPR, sa môže znížiť bariéra zverejňovania a opätovného použitia otvorených údajov. Preto GDPR môže uľahčiť ekonomiku založenú na údajoch, generovať nové produkty a služby, ktoré vytvárajú hodnotu pre spoločnosť, pri rešpektovaní práv občanov.

Ochrana osobných údajov

Aké sú dôsledky GDPR pre Otvorené údaje?

Výnimky, kedy je možné zverejniť osobné údaje:

- Ak existujú právne dôvody na zverejnenie údajov. Napr. v súdnych rozhodnutiach. Toto pravidlo všeobecne obmedzuje právo na súkromie. Napriek tejto výnimke treba dodržiavať anonymizáciu. Pri súdnych rozhodnutiach nie je možné pseudonymizovať.

Pseudonymizácia je proces, ktorý narába s údajmi ani nie anonymnými, ale ani priamo identifikujúcimi. Pseudonymizácia je oddelenie údajov od priamych identifikátorov, takže spojenie s identitou osoby nie je možné bez dodatočných informácií. Pseudonymizácia preto môže výrazne znížiť riziká spojené so spracovaním osobných údajov a súčasne zachovať ich užitočnosť.

Ochrana osobných údajov

Príklady z praxe k problematike otvorených údajov vs. ochrana osobných údajov

- Na základe zverejnených rozhodnutí v trestnom konaní vieme získať informácie o druhoch trestných činov spáchaných v jednotlivých okresoch
- Na základe informácií o počte dopravných prostriedkov na jednotlivých sledovaných komunikáciách a počte fyzických osôb vo vozidlách vieme určiť mieru migrácie (pracovnej)
- Informácie o počte absolventov môžu mať vplyv na otváranie špecializačného študijného programu a tým zabezpečiť rovnováhu v pracovnej sfére daného odboru

Ďakujem za pozornosť

Lucia Janesová | Projektový manažér

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby

BC OMNI POLIS | Trnavská cesta 100 | 821 01 Bratislava

 + 421 (0)2 3278 0775 | **+ 421 (0)917 691 311**

 lucia.janesova@nases.gov.sk

